

Vergaderjaar 2002–2003

28 676

NAVO

Nr. 7

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 juni 2003

Op 12 en 13 juni jl. zijn in Brussel de voorjaarsvergaderingen van de Navo-ministers van Defensie gehouden. Vanwege mijn aanwezigheid bij de regeringsverklaring en het kamerdebat daarover heb ik mij laten vertegenwoordigen door Mr M. Patijn, onze Permanente Vertegenwoordiger bij de Navo.

In deze brief doe ik u verslag van de belangrijkste punten van de vergaderingen. Tevens bied ik u het communiqué aan van de Noord Atlantische Raad voor ministers van Defensie (NAR(D)) en het gecombineerde communiqué van de Defensie Planning Comité (DPC) en de Nucleaire Planning Groep (NPG)¹. Tevens doe ik u de verklaringen toekomen over de versterking van militaire capaciteiten, van de vergaderingen van de Navo-Rusland Raad (NRR) en de Navo-Oekraïne Commissie (NUC), alsmede een samenvatting van de Euro-Atlantische Partnerschapsraad (EAPR), een informatieblad over de nieuwe commandostructuur en twee Letters of Intent betreffende Strategisch transport².

Planningsuitgangspunten.

In de DPC werden de Ministerial Guidance 2003 (MG2003) en de Defence Planning Review 2002/2003 (DPR) aangenomen. De MG is het richtinggevende document voor de Navo-planning en wordt tweejaarlijks vastgesteld in de DPC door de ministers van defensie. In de MG2003 is het Navo ambitieniveau ten opzichte van de vorige MG verfijnd. Het ambitieniveau voorziet in het gefaseerd starten en het gedurende onbepaalde tijd gelijktijdig uitvoeren van drie grote operaties met land-, lucht en zeestrijdkrachten die het gehele geweldsspectrum bestrijken en zowel binnen als buiten het verdragsgebied kunnen plaatsvinden³. Andere belangrijke wijzigingen zijn de afwezigheid van een grootschalige dreiging op korte termijn, de toename van kleinere meer diverse dreigingen en de behoefte aan «hightech», parate, uitzendbare eenheden met voortzettingsvermogen terwijl de behoefte aan mobilisabele en plaatsgebonden eenheden is geminimaliseerd. De DPR evalueert de militaire bijdragen van

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Deze documenten zijn tevens te vinden op het internetadres www.nato.int/docu/pr/2003 en zijn ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

³ De landcomponent heeft een grootte van circa 60 000 mensen.

de bondgenoten in relatie tot het Navo-ambitieniveau zoals vastgelegd in de MG. In het document wordt gesteld dat het aanbod van capaciteiten niet in evenwicht is met het ambitieniveau. De kwantitatieve behoefte aan statische strijdkrachten is afgenomen, terwijl de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan parate, uitzendbare eenheden met voortzettingsvermogen is toegenomen. Daarbij wordt tevens een grotere behoefte gesteld aan eenheden voor «theatre missile defence», inlichtingenverzamelcapaciteit, strategisch transport en ondersteuning op legerkorpsniveau en voor luchtoperaties. In relatie met dit onderwerp maakte een aantal landen in de NAR(D) melding van een voorgenomen verhoging van het defensiebudget, zoals Canada en Frankrijk met respectievelijk een verhoging met 7% en een verhoging naar 2% van het BNP in 2006.

Het transformatieproces

In de DPC werd overeenstemming bereikt over de herziening van de Navo-commandostructuur. De in juli vorig jaar ingestelde «Senior Officials Group» onder co-voorzitterschap van de Verenigde Staten en Nederland heeft de nieuwe commandostructuur uitgewerkt. Deze structuur resulteert in een reductie van het aantal operationele Navo-hoofdkwartieren van 20 naar 11. Tevens wordt de huidige regionale structuur met twee strategische commandanten omgebouwd tot een functionele structuur. De nieuwe structuur bestaat uit twee Strategische Commandanten waarvan één verantwoordelijk is voor transformatie en één voor operaties. Het Transformatiecommando (Allied Command Transformation, Norfolk VS) is belast met onderzoek, doctrinevorming, generieke training en Force Planning. Het Operatiecommando (Allied Command Operations, Bergen België) richt zich op de voorbereiding en uitvoering van alle militaire operaties.

De ministers werden in de DPC voorts geïnformeerd over de voortgang van de te formeren NATO Responce Force (NRF). Deze zomer zal reeds een conferentie worden gehouden waar de samenstelling voor de rotatie van de interim NRF wordt besproken. De komende tijd zal de generieke samenstelling van de definitieve NRF (operationeel vanaf eind 2004) verder worden uitgewerkt en zullen de mogelijke missies van de NRF, het rouleren van troepen, de commandostructuur en de wijze van militaire en politieke besluitvorming over inzet worden besproken. In dit kader hebben de Amerikanen gepleit voor een snel besluitvormingsproces bij inzet van de NRF.

Na vaststelling van de generieke samenstelling van de NRF zal de regering in detail beslissen wat zij zal bijdragen aan de NRF. De Navo-commandostructuur, de troepenstructuur en het aflossingsschema dat zal worden gehanteerd binnen de NRF sluit goed aan bij de mogelijkheden van de Nederlandse krijgsmachtdelen om eenheden voor de NRF beschikbaar te stellen.

In de NAR(D) onderschreven de ministers wederom de in Praag ingeslagen weg voor de versterking van capaciteiten. Tevens werden de samenhang en afstemming benadrukt van de initiatieven in het kader van het Prague Capability Commitment (PCC), de NRF en de aanpassing van de commandostructuur. De voortgang van de PCC-initiatieven¹ werd als voldoende tot goed beoordeeld. Vastgesteld werd echter dat de voortgang op het gebied van gevechtssteun en gevechtsondersteuning evenals grondwaarneming onvoldoende was. Nederland heeft tijdens deze Navo-bijeenkomst twee «letters of intent» mede ondertekend voor de respectievelijke versterking van strategisch lucht- en zeetransport door het organiseren van een verzekerde beschikbaarheid van te charteren vliegtuigen.

---

¹ De PCC-initiatieven zijn: Strategische lift; Air to Air Refueling; Nucleair Biologische en Chemische (NBC)-verdediging; Precision guided munitions; Deployable and secure command, Control and communications; Alliance Ground Surveillance (AGS); Suppressing of enemy air defence; Combat support and combat service support (CS/CSS).

Vredes- en crisisbeheersingsoperaties

De Duitse minister Struck informeerde mede namens Nederland de NAR(D) over Afghanistan en het succesvolle Duits-Nederlandse optreden. Minister Struck stelde dat de overname van ISAF door de Navo naar de bevolking van Afghanistan het juiste signaal gaf dat terugkeer van de Taliban zou niet worden getolereerd. Tevens werd door de overname het signaal afgegeven dat Afghanistan niet in de steek zou worden gelaten omdat de continuïteit van de operatie door de NAVO wordt gewaarborgd. Ten aanzien van het Russische aanbod inzake ondersteuning van ISAF merkte Minister Rumsfeld op dat dit een verkeerd signaal aan de Afghaanse bevolking zou kunnen geven. De Ministers werden verder geïnformeerd over de operaties op de Balkan, de lessons learned van de operatie in Irak en de voorbereidingen van de ontplooiing van de internationale stabilisatiemacht in Irak. Tijdens de NAR(D)-lunch sprak minister Rumsfeld het Amerikaanse ongenoegen uit over de Belgische genocide-wet. Het was de vraag of de Verenigde Staten nog wel aan Navo-bijeenkomsten in Brussel kon deelnemen. De Verenigde Staten zou derhalve zijn steun onthouden aan uitgaven voor het nieuwe Navo-hoofdkwartier, totdat deze zaak naar tevredenheid zou zijn opgelost.

Nucleair beleid

Minister Rumsfeld van de Verenigde Staten informeerde de vergadering over het gewijzigde dreigingsbeeld en de daaruit voortvloeiende plannen voor een heroverweging van de omvang van de Amerikaanse wereldwijde militaire presentie. Voorts werd bezorgdheid uitgesproken over de ernstige bedreiging van het Non-proliferatieverdrag door Noord-Korea. De ministers spraken hun blijvende steun uit voor de volledige uitvoering van het Non-proliferatieverdrag.

Ten aanzien van de twee jaar geleden door Navo voorgestelde nucleaire «Confidence and Security Building Measures» (CSBM) werd wederom vastgesteld dat het overleg met Rusland op het punt van de uitwerking verder zou moeten gaan dan aandacht voor de veiligheid van deze wapens en hun opslag.

Navo-Rusland

In de NRR roemden de Secretaris Generaal Robertson en de ministers de goede samenwerking van het afgelopen jaar. Vooruitgang is bereikt op het gebied van Theatre Missile Defence, Crisis Management, Search and Rescue at Sea, bestrijding van het terrorisme en defensie hervormingen. Ten aanzien van de militaire samenwerking waren er van Navo-zijde ook enige kritische geluiden. Meer militaire samenwerking was noodzakelijk voor het bereiken van een betere interoperabiliteit, welke een voorwaarde is voor gezamenlijke deelname aan crisis operaties. De Russische minister Ivanov onderschreef het belang van interoperabiliteit en pleitte voor de vestiging van een Military Liaison Mission (MLM) bij het Allied Command Operations. Dit pleidooi werd gesteund door de andere ministers onder de aantekening dat gelijktijdig de toegang van de Navo Liaison in Moskou tot de Russische generale staf, verbeterd moest worden. De Russische minister benadrukte tevens het belang van samenwerking op het gebied van terrorisme bestrijding. Het Russische voorstel voor steun aan ISAF moest dan ook in die context worden gezien. Er zou daarbij geen sprake zijn van Russische aanwezigheid in Afghanistan. Het Russische voorstel kreeg brede bijval met uitzondering van de Verenigde Staten en Canada. De modaliteiten van het Russische aanbod worden de komende periode door Navo verder onderzocht. Ten aanzien van de uitwerking van de in de NPG genoemde nucleaire CSBM gaf de Secretaris Generaal in zijn conclusies aan dat deze de komende periode moesten worden besproken. De

regering vindt dit punt van groot belang en betreurt dat Rusland op het punt van aard en omvang van de tactische arsenalen weinig tot informatie-uitwisseling genegen is.

Navo-Oekraïne

In de NUC sprak de Secretaris Generaal zijn waardering uit voor de Oekraïense bijdrage aan diverse vredesoperaties. Van beide zijden werd echter opgemerkt, dat de voortgang van het NATO – Oekraïne Action Plan geringer was dan gewenst. Knelpunten in de uitvoering zijn het budget, de wetgeving en de sociale gevolgen van de defensiehervormingen.

Euro-Atlantisch Partnerschap

De discussie in de EAPR richtte zich op de rol van het Partnerschap met betrekking tot de nieuwe veiligheidssituatie en de mogelijke operationele bijdragen in dit kader. De Ministerial Guidance voor het «Partnership for Peace Planning and Review Process» (PARP) voor de periode tot 2010 werd goedgekeurd. Onder de partnerlanden was een sterke wens voor vooral praktische initiatieven, zoals het PARP en «Partnership for Peace»-trainingscentra. De Secretaris Generaal riep partnerlanden en in het bijzonder de senior niet-Navo-landen op om meer deel te nemen aan operaties in Afghanistan.

De Minister van Defensie,
H. J. G. Kamp